

PRISTUPANJE EU

Pristupanje Europskoj uniji – promjene u zaštiti intelektualnog vlasništva i poslovanju

Neposredni učinci na zaštitu prava

Pozitivan učinak članstva u Europskoj uniji ogleda se prvenstveno u ulasku Hrvatske u sustav unitarnih prava intelektualnog vlasništva na teritoriju Europske unije - tzv. žiga Zajednice (budućeg imena Europski žig) i industrijskog dizajna Zajednice. Iako se radi o otvorenim sustavima koji su i ranije bili dostupni poduzećima i pojedincima iz Hrvatske, zaštitom žigom odnosno dizajnom Zajednice nije bila obuhvaćena Hrvatska, u kojoj je zaštitu bilo potrebno provesti putem drugih raspoloživih sustava (nacionalnim ili međunarodnim). Međutim, od 1. srpnja 2013. zaštitom žiga ili registriranog dizajna Zajednice bit će obuhvaćena i Hrvatska kao dio Europske unije, čime se provedbom jedinstvenog postupka zaštite osigurava zaštita na ukupnom jedinstvenom tržištu. Pri tome će značajan dio postupaka i servisa Ureda za harmonizaciju na unutarnjem tržištu (pod kojim nazivom djeluje tijelo Europske unije nadležno za zaštitu žiga i dizajna Zajednice, izvorne kraticе OHIM) biti dostupni na hrvatskom jeziku, a baze podataka OHIM-a sadržavat će i sve podatke vezane uz Hrvatsku. Pristupanjem Europskoj uniji u Hrvatskoj će se pojaviti i jedno novo pravo intelektualnog vlasništva – neregistrirani dizajn Zajednice. Ovo pravo se stječe bez formaliziranog postupka registracije, odgovarajućim otkrivanjem dizajna javnosti na području Europske unije, koje će uključivati i Hrvatsku. Prava temeljem neregistriranog dizajna uža su od prava koja proizlaze iz registriranog dizajna i odnose se na zabranu uporabe koja proizlazi iz umnožavanja zaštićenog dizajna. Posljedice uvođenja neregistriranog dizajna utjecat će na područje onih proizvodnih grana koje se temelje na proizvodima za koje je karakteristična stalna dinamična promjena dizajna (npr., modna industrija odnosno proizvodnja odjeće i obuće).

U području patenata ulazak Hrvatske u Europsku uniju neće dovesti do značajnijih neposrednih učinaka, s obzirom da se postojeći sustav Europskog patenta¹ temelji na Europskoj patentnoj konvenciji kao međunarodnom pravnom instrumentu neovisnom o zakonodavstvu Europske unije, te je Hrvatska punopravna članica tog sustava još od 2008. godine. Neposredan učinak članstva Hrvatske u području patentne zaštite ogledat će se u uvođenju od 1. srpnja 2013. novog instituta - svjedodžbe o dodatnoj zaštiti za lijekove namijenjene ljudima ili životinjama, odnosno sredstava za zaštitu bilja. Ovim novim institutom omogućit će se produženje trajanja zaštite temeljnog patenta priznatog za ove vrste proizvoda za čije je stavljanje u promet potrebno odobrenje nadležnog državnog tijela. Time se nositelju temeljnog patenta nadoknađuje vrijeme tijekom kojeg nije mogao staviti svoj proizvod na tržište zbog obveze dugotrajnih ispitivanja nužnih za njegovu registraciju. Uvođenje instituta svjedodžbe o dodatnoj zaštiti pogodovat će farmaceutskim i dijelu kemijskih tvrtki koje svoje poslovanje temelje na vlastitom istraživanju i razvoju.

Važna neposredna posljedica pristupanja Europskoj uniji, koja se odnosi na sve oblike zaštite intelektualnog vlasništva, je promjena teritorija na kojem vrijedi načelo tzv. iscrpljenja prava intelektualnog vlasništva, a koja će se proširiti na ukupni teritorij EU-a. Navedeno načelo podrazumijeva da nositelj prava ne može zabraniti dalju distribuciju proizvoda koji sadrži predmet prava intelektualnog vlasništva na teritoriju na čijem ga je tržištu prvi put stavio u promet.

¹ Tijelo nadležno za postupke zaštite Europskog patenta je Europski patentni ured